AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2022/1780 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2022. május 4.)

az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (ESMA) 2020. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

– tekintettel az Európai Értékpapírpiaci Hatóság 2020. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,

– tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

– tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0108/2022),

A. mivel bevételi és kiadási kimutatása szerint ([1]) az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (a továbbiakban: a hatóság) 2020. évi pénzügyi évre vonatkozó végleges költségvetése 56 246 722 EUR volt, ami 2019-hez képest 18,72 %-os növekedést jelent; mivel a hatóságot az Unió (16 765 425 EUR, azaz a teljes költségvetése 29,81 %-a), valamint a tagállamok nemzeti felügyeleti hatóságainak (21 603 906 EUR, azaz 38,41 %) hozzájárulásaiból, valamint a felügyelt szervezetek díjbefizetéseiből (15 561 159 EUR, azaz 27,67 %) finanszírozzák;

B. mivel a Számvevőszék az Európai Értékpapírpiaci Hatóság 2020. évi pénzügyi évről szóló éves beszámolójáról szóló jelentésében (a továbbiakban: a számvevőszéki jelentés) megállapítja, hogy kellő mértékben megbizonyosodott a hatóság éves beszámolójának megbízhatóságáról, valamint arról, hogy az annak alapjául szolgáló ügyletek jogszerűek és szabályszerűek;

Költségvetési és pénzgazdálkodás

1. megelégedéssel nyugtázza, hogy a 2020. évi pénzügyi év során folytatott költségvetés-ellenőrzési erőfeszítések eredményeként a költségvetés végrehajtási aránya 99,03 %-os szintet ért el, ami 2019-hez képest 0,92 %-os, csekély mértékű csökkenést jelent; megállapítja, hogy a kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya 85,51 % volt, ami az előző évhez képest 3,26 %-os csökkenést jelent;

2. tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételét, hogy 2020 márciusában a hatóság legfeljebb hét évre szóló „adatszolgáltatási keretmegállapodást” írt alá egy kanadai vállalattal; megjegyzi, hogy a szerződés maximális összegét nem határozták meg egyértelműen, ami csökkenti az aláírt megállapodás átláthatóságát; megjegyzi, hogy az ellenőrzést követően a hatóság korrekciós intézkedéseket hozott a belső kontrollt érintő hiányosság orvoslására azzal, hogy ellenjegyezte a keretszerződést;

3. megállapítja, hogy a Számvevőszék jelentése rögzítette, hogy a hatóság nem alkalmazta az Európai Bizottság felhatalmazáson alapuló rendeleteiben meghatározott kamatlábat a hitelminősítő intézetek és kereskedési adattárak 2020. évi hozzájárulásaihoz kapcsolódó késedelmes fizetésekre; megjegyzi, hogy az engedélyezésre jogosult tisztviselő emellett a követelések összegét sem állapította meg, és nem hozott hivatalos határozatot a késedelmi kamat (büntetés) beszedéséről való lemondásról, amint azt a költségvetési rendelet 101. cikke előírja; megjegyzi továbbá, hogy a 2020-ban felhalmozódott kamat összege 13 601 EUR, amely a hatóság szerint a 2020. évi összes díj 0,1 %-a; tudomásul veszi a megtett korrekciós intézkedéseket, és felhívja a hatóságot, hogy számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak minden vonatkozó fejleményről;

4. megállapítja, hogy a hatóság díjakat számít fel a hitelminősítő intézeteknek és kereskedési adattáraknak, és e díjak kizárólag a hatóság felszámított díjakhoz kapcsolódó kiadásait fedezhetik; megjegyzi azonban, hogy a Számvevőszék megállapítása szerint a felszámított díjak meghaladták a kapcsolódó kiadásokat, így többletet eredményeztek; tudomásul veszi, hogy a hatóság követni fogja a Bizottság díjak költségvetési modelljére vonatkozó iránymutatását, és lehetőség szerint korlátozni kívánja a keresztfinanszírozást; tudomásul veszi azonban a hatóság költségvetési struktúrájának összetettségét, amely egyre nehezebbé teszi ezt, és korlátozza a hatóság képességét arra, hogy kockázatalapú megközelítést követve alkalmazkodjon a piaci eseményekhez;

([1]) HL C 114., 2021.3.31., 177. o.

5. a számvevőszéki jelentésben foglalt észrevételek tekintetében megjegyzi, hogy a hitelminősítő intézeteknek és a kereskedési adattáraknak felszámított díjakból származó többletek és hiányok a tevékenységek éves keresztfinanszírozását eredményezhetik; megjegyzi, hogy a hatóságnak megoldást kellene találnia az ilyen keresztfinanszírozások elkerülésére; felszólítja a hatóságot, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az ezzel kapcsolatos fejleményekről;

6. a számvevőszéki jelentésben foglalt észrevételek tekintetében megjegyzi, hogy a hatóság soha nem igazította ki a tényleges számadatok alapján az illetékes nemzeti hatóságok n. évi nyugdíj-hozzájárulásainak becsléseken alapuló összegét, és nem is tervezett ilyesmit; felhívja a hatóságot, hogy hozzon intézkedéseket ezzel összefüggésben;

7. megjegyzi, hogy a hatóság nem rendelkezik jogalappal ahhoz, hogy megkövetelje a kereskedési adattáraktól, hogy kereskedési adataikat független könyvvizsgálókkal hitelesíttessék; tudomásul veszi a hatóság válaszát, amely szerint a Bizottság Belső Ellenőrzési Szolgálatának ajánlásaival összhangban módosítani kell a kereskedési adattárak díjairól szóló felhatalmazáson alapuló rendeletet a számítási rendszer harmonizálása érdekében; tudomásul veszi továbbá, hogy 2020-ban a hatóság javaslatokat nyújtott be a Bizottsághoz, és azokat megosztotta a Számvevőszékkel e kérdés kezelése érdekében;

Teljesítmény

8. elégedetten nyugtázza, hogy a hatóság költségvetési gazdálkodása javítása érdekében bizonyos intézkedések, például fő teljesítménymutatók – például az elemzett kockázati témák száma, a kifizetési előirányzatok törlésének aránya és a személyzet fluktuációja – alkalmazása révén végzi a tevékenységei és egyéb intézkedései révén keletkezett hozzáadott érték értékelését;

9. megjegyzi, hogy a hatóság a hatásmérésre összpontosítva felülvizsgálta a 2020. évi éves munkaprogramjához kapcsolódó fő teljesítménymutatókat; megjegyzi továbbá, hogy a hatóság továbbra is minőségi szempontból vizsgálja felül munkáját azáltal, hogy ad hoc belső felülvizsgálatokat vagy a levont tanulságokról szóló dokumentumokat készít a projektekről;

10. megjegyzi, hogy a hatóság az európai felügyeleti hatóságok vegyes bizottságán keresztül együttműködik a másik két európai felügyeleti hatósággal, az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatósággal és az Európai Bankhatósággal (EBH); megjegyzi, hogy a vegyes bizottság az ágazatközi fejlemények mikroprudenciális elemzése, a pénzügyi stabilitással kapcsolatos kockázatok és sebezhetőségek, a pénzügyi konglomerátumok felügyelete, a számvitel és könyvvizsgálat, a lakossági befektetési termékek, valamint a fogyasztó- és befektetővédelmi kérdések területével foglalkozik; megjegyzi, hogy a vegyes bizottság fontos szerepet játszik az Európai Rendszerkockázati Testülettel (ERKT) folytatott információcserében, valamint az ERKT és az európai felügyeleti hatóságok közötti kapcsolat kialakításában is; megjegyzi, hogy 2013-ban a hatóság és az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége egyetértési megállapodást is aláírt, amely létrehozta az információcsere keretét arra az esetre, ha a két uniós szerv nagykereskedelmi energiapiacokat érintő – az áruk és a származtatott ügyletek kereskedelmére kiterjedő – szabályozási feladatai egybeesnek; megjegyzi, hogy a hatóság a számvitelért felelős tisztviselői funkciót az EBH-val közösen látja el, és közbeszerzéseinek többsége más ügynökségekkel és a Bizottsággal közös közbeszerzés; megjegyzi továbbá, hogy a hatóság végrehajtotta adminisztratív digitalizációs programját, amely hat uniós ügynökség közösen használt informatikai szoftverén alapul, és ezek az ügynökségek közösen együttműködnek a bevált felhasználói gyakorlatokról és az új verziókról zajló kommunikáció érdekében;

11. megjegyzi, hogy a Covid19-világjárvány hatásának következtében a hatóság a 2020. évi éves munkaprogramjában szereplő tevékenységek 81,5 %-át hajtotta végre, ami 13,5 %-os csökkenést jelent 2019-hez képest;

12. megjegyzi, hogy a hatóság üdvözli a Parlament pozitív értékelését a hatóság fenntartható finanszírozásban való részvételéről, amelynek célja a pénzügyi termékeket és piacokat érintő fenntarthatósági hatások és kockázatok átláthatóságának biztosítása; megelégedéssel nyugtázza, hogy a hatóság továbbra is aktívan hozzájárul az európai zöld megállapodás politikai törekvéseinek és sürgető menetrendjének teljesítéséhez szükséges uniós fenntarthatósági szabályozási és gyakorlati keret kidolgozásához, különösen a 2014/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ([2]), az (EU) 2019/2088 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([3]) és az (EU) 2020/852 európai

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/95/EU irányelve (2014. október 22.) a 2013/34/EU irányelvnek a nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információknak bizonyos nagyvállalkozások és vállalatcsoportok általi közzététele tekintetében történő módosításáról (HL L 330., 2014.11.15., 1. o.).

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/2088 rendelete (2019. november 27.) a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről (HL L 317., 2019.12.9., 1. o.).

parlamenti és tanácsi rendelettel ([4]) kapcsolatban; e tekintetben üdvözli a hatóság 2020. február 6-án közzétett fenntartható finanszírozási stratégiáját, amely többek között prioritássá tette a fenntarthatóság beépítését az egységes szabálykönyvbe;

Személyzeti politika

13. megállapítja, hogy 2020. december 31-én a létszámterv végrehajtása 76,11 %-os szintet ért el: az uniós költségvetés értelmében engedélyezett 226 ideiglenes alkalmazotti álláshelyből (2019-ben 210 engedélyezett álláshely volt) 172-re neveztek ki ideiglenes alkalmazottat; megállapítja, hogy ezen felül 68 szerződéses alkalmazott és 10 kirendelt nemzeti szakértő dolgozott a hatóságnál 2020-ban;

14. tudomásul veszi a hatóságnál a felső vezetés nemek szerinti megoszlását: 5 főből 3 nő; tudomásul veszi a hatóságnál az igazgatótanács nemek szerinti megoszlását: 6 főből 3 azonos nemű; tudomásul veszi továbbá a hatóságnál a személyzet összességének nemek szerinti megoszlását: 250 főből 134 férfi; rámutat azonban arra, hogy az új alkalmazottak felvételekor és az előléptetések során a hatóságnak szem előtt kell tartania, hogy a pályázók készségei, ismeretei és tapasztalata a legfontosabb tényezők; rámutat, hogy szem előtt kell tartani a személyzet tagjai közötti földrajzi egyensúly biztosításának szükségességét is;

15. megjegyzi, hogy a hatóság 2020-ban munkaterhelésének tervezett növekedését tapasztalta, amelyre megkapta a többéves pénzügyi keretben 2020-ra előirányzott 16 új álláshelyet; megjegyzi, hogy a hatóság belsőleg is átcsoportosított álláshelyeket, hogy továbbra is hozzájáruljon a tőkepiaci unió menetrendjéhez, és kezelje a hatóság tevékenységeire az Egyesült Királyság Unióból való kilépése miatt nehezedő nyomást; megjegyzi továbbá, hogy a Covid19-világjárvány okozta válságra való reagálás érdekében 2020-ban a hatóságnak felül kellett vizsgálnia munkaprogramját, késleltetve egyes tervezett feladatokat és újabb belső munkaerő-átcsoportosítást hajtva végre;

16. megelégedéssel nyugtázza, hogy amikor a Covid19-világjárvány miatt távmunkát vezettek be, a hatóság online üléseket szervezett a személyek méltóságának védelmére, valamint a pszichológiai és szexuális zaklatás megelőzésére vonatkozó politikáját követve; üdvözli, hogy 2020-ban nem jelentettek be, vizsgáltak ki vagy vittek bíróság elé zaklatási ügyet;

Közbeszerzés

17. tudomásul veszi a hatóság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy más uniós ügynökségekkel közös közbeszerzési eljárások révén szinergiákat hozzon létre; megjegyzi, hogy 2020-ban a hatóság 20 új intézményközi közbeszerzési eljárásban vett részt más ügynökségekkel, a Bizottsággal és az Európai Parlamenttel közösen, amelyek közül egy eljárást a hatóság vezetett le; bátorítja a hatóságot, hogy folytassa a szinergiák kialakítását más uniós szervekkel;

18. megjegyzi, hogy 2020-ban a hatóságnak a papírmentes rendszer bevezetése miatt minden eddiginél több előnye származott valamennyi pénzügyi és közbeszerzési eljárásának teljes digitalizációjából; megjegyzi, hogy a hatóság a világjárvány alatt folytatta adminisztratív eljárásait, és a digitális aláírási gyakorlatok bevezetésének köszönhetően javította hatékonyságát;

Az összeférhetetlenségek megelőzése és kezelése, valamint az átláthatóság

19. megjegyzi, hogy a hatóság költségvetésének 27,66 %-a az általa felügyelt szervezetektől befolyó díjakból származott; nyugtázza, hogy az esetleges összeférhetetlenségek mérséklése érdekében intézkedéseket hajtottak végre, és hogy az érintett struktúrákat és folyamatokat uniós szervek és külső ellenőrök ellenőrizték; felhívja a hatóságot, hogy folyamatosan tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az annak érdekében tett intézkedésekről, hogy ne forduljon elő összeférhetetlenség;

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

20. megjegyzi, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány hatására és a 2020 tavaszán tapasztalt súlyos piaci zavarra, a hatóság igazgatótanácsa módosította a személyzetre vonatkozó etikai politikát annak érdekében, hogy bevezesse a pénzügyi eszközökkel való kereskedés bizonyos feltételek melletti ideiglenes általános betiltásának lehetőségét a bennfentes kereskedelem kockázatának megelőzése érdekében; üdvözli, hogy a hatóság gondosan figyelembe vette az európai ombudsman által az EBH-nak tett, az összeférhetetlenség megelőzésére vonatkozó ajánlásokat a vezető tisztségviselők távozásával kapcsolatos, a munkaviszony megszűnése utáni tevékenységekkel összefüggésben, és azokat belefoglalta a személyzetre vonatkozó 2020. decemberi etikai politikájába;

21. üdvözli, hogy a hatóság lépéseket tesz tevékenységeinek átláthatóbbá tételére azáltal, hogy tájékoztatást nyújt a hatóság munkatársai és a külső érdekelt felek között létrejött találkozókról, és azt elérhetővé teszi honlapján;

22. üdvözli, hogy a hatóság közzéteszi igazgatótanácsa és vezetése tagjainak önéletrajzát és érdekeltségi nyilatkozatát;

Belső kontroll

23. üdvözli a hatóság belső kontrollrendszerének éves értékelését és azt a következtetést, hogy az létezik és jól működik; megjegyzi, hogy a hatóság összesen 22 hiányosságot tárt fel, amelyek többsége csekély mértékű volt, és amelyek egyike sem kérdőjelezte meg a belső ellenőrzési elvek meglétét és megfelelő működését; megjegyzi, hogy az észrevételezett javulási lehetőségek főként a „kontrollkörnyezet" és a „kontrolltevékenységek" összetevőkhöz kapcsolódnak; felhívja a hatóságot, hogy éves értékelésében kifejezetten értékelje a Számvevőszék észrevételeit, amelyek közül sok kihat a belső kontrollrendszerre;

24. megjegyzi, hogy a Számvevőszék gyenge belső kontrollmechanizmusokat talált egy informatikai tanácsadási szolgáltatásokra vonatkozó keretszerződés alapján egy „Time and Means" szerződés keretében a hatóságra terhelt idő nyomon követése terén; megjegyzi, hogy a Számvevőszék megállapította, hogy a hatóság nem ellenőrizte megfelelően a telephelyen kívül ledolgozott napok tényleges számát; megjegyzi továbbá, hogy a hatóság nem követte rendszeresen nyomon a vállalkozó által kiszámlázott időt, bár a keretszerződés ezt előírta; megjegyzi, hogy a hatóság ezért nem rendelkezett megfelelő kontrollokkal annak megerősítésére, hogy a vállalkozónak teljesített kifizetések kellő időben benyújtott, a valóságnak megfelelő munkaidő-nyilvántartásokon alapultak-e, ami jelentős hiányosságot jelent a belső kontroll terén; felkéri a hatóságot, hogy hozzon intézkedéseket ezzel összefüggésben;

25. megjegyzi, hogy a Bizottság Belső Ellenőrzési Szolgálata (IAS) arra a következtetésre jutott, hogy a hatóság tevékenységalapú irányításra és díjbeszedésre létrehozott irányítási és kontrollrendszereit megfelelően alakították ki és hatékonyan hajtották végre; megjegyzi, hogy a Belső Ellenőrzési Szolgálat jelentésében szereplő öt ajánlásból négyet már lezártak; megjegyzi továbbá, hogy a hatóság az utolsót 2021 végéig hajtja végre, a tevékenységalapú irányítás új informatikai eszközével együtt; felszólítja a hatóságot, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az ezzel kapcsolatos fejleményekről;

A Covid19-járványra való reagálás és az ügymenet-folytonosság

26. megjegyzi, hogy a hatóság 2020 februárjában elindította ügymenet-folytonossági tervét és létrehozott egy ügymenet-folytonossági irányítócsoportot; megjegyzi, hogy összességében a világjárvány számos szempontból kulcsfontosságú hatást gyakorolt a hatóságra, többek között a felügyeleti tanács üléseinek és a hatóság egyéb csoportüléseinek gyakorisága, az audio- és videokonferencia- és szavazási eszközök digitalizálásának és használatának fokozódása, a közösségi médiában való online jelenlét és az online konferenciákon való részvétel fontosságának növekedése, valamint a kevesebb nyomtatás és kevesebb utazás következtében a szénlábnyom csökkenése tekintetében;

27. megjegyzi, hogy a Covid19-válságra válaszul a hatóság megerősítette a befektetési alapok felügyeletével kapcsolatos koordinációs szerepét azáltal, hogy gyakori információcseréket szervez az illetékes nemzeti hatóságokkal a piaci fejleményekről és a felügyeleti kockázatokról, különösen a likviditási kérdésekről;

Egyéb megjegyzések

28. megjegyzi, hogy a hatóság folytatta az Egyesült Királyság Unióból való kilépésére vonatkozó átmeneti időszak végére való felkészülést, összhangban a befektetővédelem fokozására, valamint a stabil és rendezett pénzügyi piacok előmozdítására irányuló küldetésével; megjegyzi, hogy a hatóság folytatta az Egyesült Királyság kilépésének az uniós értékpapírpiacokra és a pénzügyi piaci szereplőkre gyakorolt lehetséges hatásának szisztematikus elemzését, és szorosan együttműködött az illetékes hatóságokkal, a Bizottsággal és az Egyesült Királyság Pénzügyi Felügyeleti Hatóságával (Financial Conduct Authority) a felmerült problémák enyhítése érdekében;

29. megjegyzi, hogy 2020 folyamán a hatóság azon dolgozott, hogy miként folytassa a világjárványt követően a távülések alkalmazását annak érdekében, hogy megőrizze az utazások számának ezzel összefüggő csökkenését és a kapcsolódó környezeti előnyöket; ösztönzi a hatóságot, hogy tegyen így, és felhívja a hatóságot, hogy számoljon be az ezzel kapcsolatos fejleményekről;

30. felszólít az épületek korszerűsítésére – különösen napelemeknek a hatóság valamennyi épületébe történő telepítése révén – a kibocsátásmentességi normáknak való megfelelés érdekében;

31. a mentesítő határozatot kísérő horizontális jellegű egyéb észrevételei tekintetében utal az ügynökségek teljesítményéről, pénzgazdálkodásáról és ellenőrzéséről szóló, 2022. május 4-i állásfoglalására ([5]).

([5]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0196.